

CENTRI CIVILNIH INICIJATIVA
ЦЕНТРИ ЦИВИЛНИХ ИНИЦИЈАТИВА

Lokalni izbori 2012.

Općina Tuzla Izvještaj o ispunjenju predizbornih obećanja načelnika u prvoj godini mandata

Lokalna uprava za kvalitet života građana

Ovaj projekat finansira Evropska unija

Ova publikacija je izrađena uz pomoć Evropske unije. Sadržaj ove publikacije je isključiva odgovornost CCI i ni u kom slučaju ne predstavlja stanovišta Evropske unije

Sadržaj

I Uvod	3
II O lokalnim izborima 2012. godine	5
2.1. Opšti podaci	5
2.2. O lokalnim izborima na području općine Tuzla.....	5
III Predizborna obećanja	7
3.1. Biografija načelnika	7
3.2. Predizborna kampanja	7
3.3. Pregled obećanja.....	7
IV Zaključak	14
4.1. Posebni dio – općina Tuzla.....	14
4.2. Opšti dio - svi posmatrani gradovi i općine.....	14

Centri civilnih inicijativa (CCI) su krajem 2010. godine započeli projekat „Lokalna uprava za kvalitet života građana – faza 2“, finansiran od strane Evropske unije, koji predstavlja svojevrsan unaprijeđeni nastavak prve projektne faze koja je trajala u periodu 2008. – 2010. godine. Osnovni cilj projekta je da se unaprijedi kvalitet života građana u onim segmentima koji su u cjelosti i djelimično u nadležnosti i odgovornosti lokalne uprave, ili lokalna uprava realno može uticati na njihovo unaprijeđenje. Projekat je pokrenut u 14 općina BiH koje su izabrane na osnovu utvrđenih kriterijuma koji uključuju različit stepen razvijenosti, urbanu i ruralnu orijentaciju, i teritorijalnu raznolikost¹.

Nadgledanjem rada lokalnih vlasti i kreiranjem baze podataka sa rezultatima nadgledanja uspostavlja se praksa nezavisnog praćenja rada lokalnih vlasti u kontekstu kvaliteta života građana, ali i stvara osnova za kontinuirano praćenje trendova u kvalitetu života građana.

Načelnici općina i lokalna administracija generalno treba da pokažu više menadžerskih sposobnosti i da ulože više napora da unaprijede kvalitet života običnog čovjeka, u svakom pogledu. U tom smislu, kroz ovaj Projekat provodi se niz aktivnosti u ciljnim općinama, koje bi trebale rezultirati odgovornijim i transparentnijim radom lokalne uprave.

Ono što je posebno zanimljivo, dio aktivnosti usmjeren je na pokretanje lokalnih kampanja, a u pravcu rješavanja problema na lokalnom nivou, koji budu identifikovani kroz pomenuti proces monitoringa lokalne uprave i kvaliteta života građana. U te kampanje uključeni su građani i lokalna udruženja.

Pored navedenih aktivnosti, žele se revitalizovati neke stare i uspostaviti nove mehanizme učešća građana u javnom životu i procesu donošenja odluka, da bi se istovremeno povećala dvosmjerna komunikacija sa građanima, a ne samo jednosmjerna, kojom se građanima samo plasiraju već gotove odluke i informacije, bez traženja povratne informacije i mišljenja.

Projekat afirmiše direktno uključivanje građana između ostalog i kroz forume odgovornosti i budžetske fokus grupe. Na Forumima odgovornosti načelnici imaju priliku da javnosti prezentuju buduće planove i referišu šta su uradili tokom svog mandata, a građani imaju priliku da postave pitanja o aktuelnim problemima u svojoj zajednici.

Osoblje na projektu tokom predizborne kampanje za lokalne izbore 2012. godine pratilo je predizborna obećanja i lokalne programe političkih partija odnosno kandidata za (grado)načelnike, a ista su objavljivana putem web stranice lokalnauprava.ba. U tom smislu, godinu dana kasnije, izlazimo i sa pregledom realizacije datih predizbornih obećanja, te

---

¹ Banja Luka, Tuzla, Novo Sarajevo, Mostar, Doboj, Pale, Foča, Trebinje, Bihać, Travnik, Široki Brijeg, Livno, Bijeljina i Zenica.

osnovnim karakteristikama same kampanje tokom lokalnih izbora, a na temelju 13 općina² i gradova u kojima je ona praćena. Ovime se žele podsjetiti građani, odnosno birači i cjelokupna javnost, na ono šta su, danas prvi ljudi pojedinih lokalnih uprava, govorili kao kandidati, a šta i uradili tokom prve godine mandata kao izabrani (grado)načelnici.

---

² U Gradu Mostaru nisu održani lokalni izbori 2012. godine.

2.1. Opšti

Centralna izborna komisija (CIK) Bosne i Hercegovine je 7. maja 2012. godine objavila da će se lokalni izbori u BiH održati 7. oktobra 2012. godine, i to za:

- ✓ 78 općinskih vijeća u Federaciji BiH 61 skupštinu općine u Republici Srpskoj,
- ✓ 139 načelnika općina u BiH,
- ✓ Skupštinu Brčko Distrikta,
- ✓ Skupštinu Grada Banja Luka i gradonačelnika Grada Banja Luka.

Istovremeno, zbog neprovođenja odluke Ustavnog suda Bosne i Hercegovine, kojom je dat rok od šest mjeseci za usklađivanje izbornih odredaba sa Statutom Grada Mostara, CIK je donijela Odluku kojom se odgađaju izbori za izbor vijećnika u Gradsko vijeće Grada Mostara.

Za Lokalne izbore 2012. godine, ukupno je u biračkom spisku bilo registrovano 3.149.280 birača (bez Mostara). U Federaciji BiH registrovano je 1.866.169 ili 59,3% birača; u Republici Srpskoj 1.199.179 ili 38,1% i Brčko Distriktu BiH 83.932 ili 2,6% birača.

Za učešće na lokalnim izborima 2012. godine ovjerene su 84 političke stranke, 59 koalicija, 224 nezavisna kandidata (od čega 53 pripadnika nacionalnih manjina) te 16 listi nezavisnih kandidata sa 106 kandidata. Broj ovjerenih kandidata za učešće na lokalnim izborima 2012. godine iznosio je 30.351. Od navedenog broja, za (grado)načelnike ovjereno je 550 kandidata, a za skupštine općina/općinska vijeća (SO/OV) 29.801 kandidata (od čega i 149 kandidata za nacionalne manjine).

Ukupna izlaznost na izbore iznosila je 1.779.718 ili 56,5% birača, od čega u FBiH 1.013.040 ili 54,8%, u Republici Srpskoj 689.392 ili 59,2% i Brčko Distriktu BiH 42.519 ili 51,5%. Izabrano je ukupno 3.245 kandidata za (grado)načelnika i SO/OV.

Po pitanju polne strukture, od ukupno izabranih 140 kandidata za gradonačelnika/načelnika, izabrano je 5 žena ili 3,58%. Od ukupno izabranih 3.105 kandidata u SO/OV, uključujući predstavnike nacionalnih manjina, izabrano je 498 žena ili 16,19%. Izabrano je ukupno 29 predstavnika nacionalnih manjina.

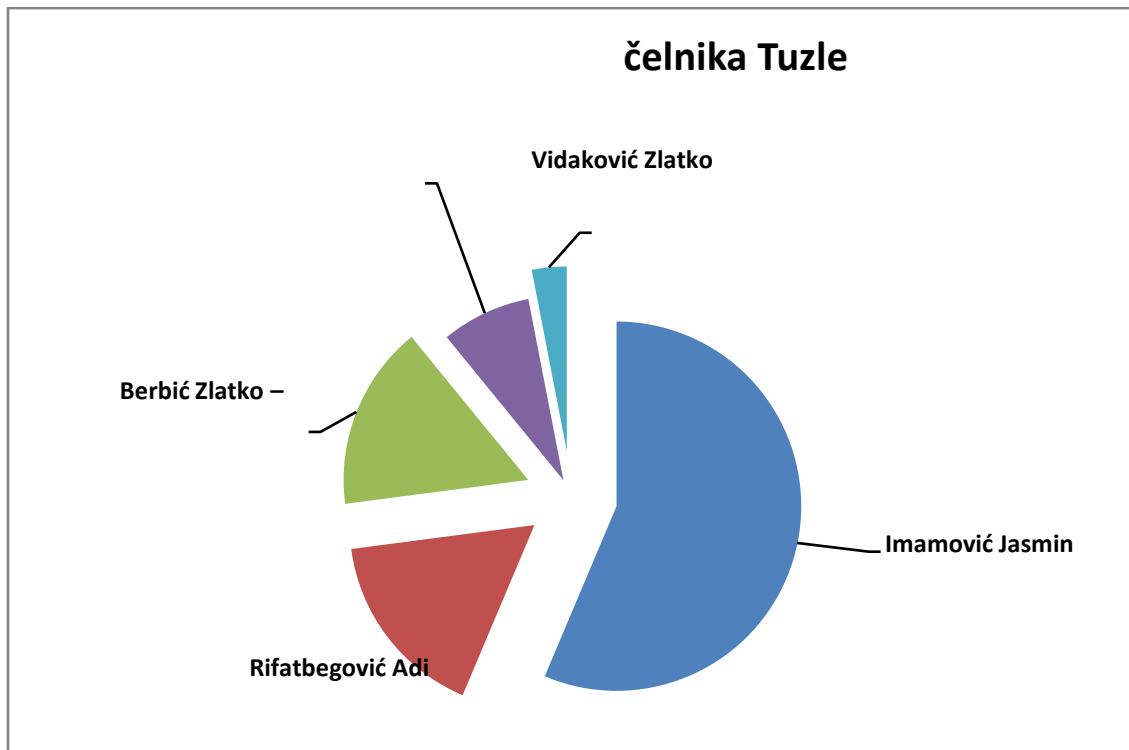
. O lokalnim izborima na području općine Tuzla

Na lokalnim Izborima 2012. godine u Tuzli se za mjesto načelnika borilo 5 kandidata:

1. Imamović Jasmin - Socijaldemokratska partija BiH SDP
2. Rifatbegović Adi - Stranka demokratske akcije SDA
3. Berbić Zlatko – nezavisni kandidat
4. Selman Fikret Savez za bolju budućnost BiH SBB BiH
5. Vidaković Zlatko – Hrvatska stranka prava BiH HSP BiH

U općini Tuzla registrovano je 111.045 birača. Ukupno važećih glasova na lokalnim izborima 2012. godine za načelnika bilo je 42.637, nevažećih 3.877 odnosno izlaznost je bila 41.89%, što je više nego za lokalne izbore 2008. godine kada je izlaznost bila 55,65%.

Jasmin Imamović je kao kandidat SDP-a odnio je pobjedu osvojivši 24.029 glasova ili 56,36% od ukupnog broja glasova. Drugoplasirani je kandidat SDA-a Rifatbegović Adi koji je osvojio 7.066 glasova ili 16,57%. Berbić Zlatko kao nezavisni kandidat osvojio je 6.897 glasova, odnosno 16,18%, Selman Fikret kandidat SBB BiH osvojio je 3.346 glasova, to jeste 7,85%, Vidaković Zlatko kao kandidat HSP BiH osvojio je 1.299 glasova, odnosno 3,05%.

III Predizborna obećanja

načelnika

Jasmin Imamović rođen je 8. oktobra 1957. godine u Brčkom. Diplomirao je na Pravnom fakultetu u Sarajevu. Piše romane, novele, eseje, scenarije i radio drame. Romani "Ubijanje smrti" (1994) i "Besmrtni jeleni" (1996) nagrađeni su Prvom nagradom na tradicionalnom međunarodnom skupu izdavača i kulturnih fondacija održanom u Pazinu u maju 1999. Kao pravnik objavio je tri knjige i dvadesetak radova iz oblasti evidencije nekretnina i stvarnih prava na njima. Djela su mu prevedena na engleski, poljski, njemački i francuski jezik. Član je Društva pisaca Bosne i Hercegovine i predsjednik Organizacionog odbora tuzlanskih književnih susreta "Cum grano salis". Inicijator je nagrade "Meša Selimović" koja je utemeljena 2001. godine. Dodjeljuje se u okviru književnih susreta "Cum grano salis" u Tuzli. Izabran je za načelnika Tuzle 2001., 2004. i 2008. I 2012. godine. Podpredsjednik je Glavnog odbora Socijaldemokratske partije BiH. Na izbore je izlazio kao kandidat Socijaldemokratske partije BiH (SDP).

Kandidat SDP-a za načelnika Tuzle, Jasmin Imamović započeo je predizbornu kampanju skupovima po ruralnim MZ, da bi je završio centralnim skupom na Gradskom korzu. Slogan koji je obilježio kampanju SDP-a bio je „Tuzla ide naprijed“. U svojoj predizbornoj kampanji načelnik Jasmin Imamović više puta je govorio o tome kako je Tuzla izgledala prije desetak godina, te koliko je danas preporođena i ljepša. Gospodin Imamović imao je predizborni program stranke koji se odnosio na općinu Tuzla. Načelnik se odozvao samo jednom pozivu za Javnu tribinu gdje su bili suočeni svi kandidati za načelnike. "Branimo i branit ćemo Tuzlu od nacionalista i negatora antifašizma, osiguravamo nastavak razvoja Tuzle i branimo javnu imovinu od svih onih koji su krenuli u kampanju da imovinu svih građana Tuzle privatizuju i tako je pretvore u svoju ličnu imovinu, a to nećemo dozvoliti"- jedna je od najčešće ponavljanih rečenica SDP-ovog kandidata za načelnika Tuzle.

3.3. Pregled obećanja

U nastavku slijedi pregled obećanja evidentiranih u predizbornom periodu i stepen ispunjenosti istih:

1. Obnova historijskog jezgra grada

Izvor: <http://www.inicijativa.tv/#>

„Nastavićemo sa obnovom istorijskog jezgra grada do Skvera, to znači bivša općina, stara pošta, gradska ulica.“ Jedan je od odgovora načelnika na postavljeno pitanje: Šta ćete uraditi u prvoj godini mandata, ako budete izabrani za načelnika.

Stepen ispunjenja:

☐	nije ispunjeno	☐	ispunjeno u potpunosti	☒	djelimično ispunjeno
--------------------------	----------------	--------------------------	------------------------	-------------------------------------	----------------------

Jula mjeseca 2013. godine završena je rekonstrukcija Ulice Stari grad (izmedju BIT Centra2, stare opstine, Privredne komore i stanice Lovac). Novembra iste godine Kolegij općinskog načelnika Tuzle usvojio je Nacrt urbanističkog projekta prostorne cjeline "Tabašnice – Atik Mahala". Ovo područje definisano je ulicom Kulina Bana na sjeverozapadu, Hendek na zapadu i jugozapadu, Franjevačka na jugu, te Tabašnice, Trg Slobode i ulica Stari grad na istočnoj strani. Ovaj obuhvat zauzima površinu od 4.29 hektara. Prema riječima direktora Zavoda za urbanizam općine Tuzla Anera Čanovića, prostorna cjelina "Tabašnice – Atik Mahala" jedna je od degažiranih u Tuzli, a razlog tome je devastacija i nekontrolisano izlučivanje slanice. Služba za urbanizam općine Tuzla izdala je idejno-urbanističko rješenje koje je moderno koncipirano, a koje se prostire na prostoru iza bivše zgrade Općine Tuzla. Jedno ovakvo rješenje atraktiviziralo bi postojeći prostor, a takođe bi napravilo i sintezu istorijskog i modernog djela grada. Tendencija Urbanističkog projekta jeste oživljavanje i unapređenje funkcija i sadržaja koje sa sobom nosi ovaj značajan dio istorijske jezgre grada, prije svega funkcije stanovanja, kao i različitih poslovnih objekata. Planirana je i izgradnja outlet butika i garni hotela. Gradska ulica predviđena je kao nastavak pješačke zone do lokaliteta Skver. Na njenoj južnoj strani Urbanističkim projektom je predviđena izgradnja novih objekata koji formiraju jedinstven ulični niz, sa dva pješačka i jednim kolskim prolazom ispod Gradske ulice. Pješački prolazi planirani su sa stepenicama kako bi se savladala značajna denivelacija terena između Gradske ulice i prostora predviđenog za izgradnju blokova objekata na južnoj strani. Obzirom da se u tretiranom obuhvatu nalazi mali procenat zelenih površina, iste su maksimalno zadržane, uz određene intervencije kojim bi se poboljšala njihova postojeća funkcija. Pomenuti projekat upućen je na razmatranje i usvajanje od strane Općinskog vijeća Tuzla, nakon čega bi se pristupilo pojačanom uređenju istorijske jezgre grada.

2. Produžetak južne saobraćajnice

Izvor: <http://www.inicijativa.tv/#>, Predizborni program SDP za Tuzlu, razvoj komunalne infrastrukture

“Produžićemo južnu saobraćajnicu do Slavinovića. Završiću ovaj posao od petlje Šićki Brod do bolnice Kreka. “ Jedan je od odgovora načelnika na postavljeno pitanje: Šta ćete uraditi u prvoj godini mandata, ako budete izabrani za gradonačelnika.

Stepen ispunjenja:

nije ispunjeno ispunjeno u potpunosti djelimično ispunjeno

Radovi na izgradnji dionice puta od petlje Šićki Brod do bolnice Kreka u Tuzli počeli su krajem 2012. godine. Vrijednost projekta iznosi blizu deset miliona KM, a dionica je duga 3.700 metara koju će sačinjavati četiri moderne saobraćajne trake. Vlada Federacije BiH ranije je osigurala novac za izgradnju modernog puta na zapadnom ulazu u Tuzlu, a radovi su kasnili jer nisu bili riješeni imovinsko pravni odnosi. Juna 2013. godine puštena je u rad jedna traka ovog puta.

3. Još jedan tehnološki park

Izvor: <http://www.inicijativa.tv/#>

„Imaćemo najmanje još jedan tehnološki park, bar jednu fazu tehnološkog parka, i još jedan inkubator malih i srednjih preduzeća.” Jedan je od odgovora načelnika na postavljeno pitanje: Šta ćete uraditi u prvoj godini mandata, ako budete izabrani za gradonačelnika.

Stepen ispunjenja:

nije ispunjeno ispunjeno u potpunosti djelimično ispunjeno

U općini Tuzla osnovan je jedan od najvećih razvojno preduzetničkih centara u BiH inkubator Lipnica, u kojem je do sada kreirano preko 600 radnih mjesta, a trenutno je zaposleno 275 radnika u 30 preduzeća. Osnovan je BIT centar I i II za razvoj visokih tehnologija, u kojima je do sada edukovano preko 3.000 uglavnom mladih stručnjaka, kreirano je preko 300 radnih mjesta u 42 preduzeća.

Naučno - istraživački centar (BIT III) otvoren je početkom oktobra 2012.godine, prije završetka lokalnih izbora. Naučno - istraživački centar (BIT III) rezultat je saradnje BIT Centra Tuzla i katedri “Telekomunikacije” i “Računarstvo i informatika” Fakulteta elektrotehnike u Tuzli i predstavlja kooperativan i konstruktivan okvir ovim ustanovama za razvoj saradnje i zajedničke inicijative na polju unapređenja naučno - istraživačkog rada te pripreme, prijave i realizacije projekata iz polja informaciono - komunikacionih tehnologija. BIT Centar III nalazi se na mjestu nekadašnjeg "Stelekta" u neposrednoj

blizini zgrade Elektro tehničkog Fakulteta. Visoko - tehnološke firme u BIT Centru imaju mogućnost povezivanja sa akademskom zajednicom kroz upošljavanje studenata Fakulteta elektrotehnike i kroz saradnju sa Fakultetom sa ciljem unapređenja studijskih programa kako bi se odgovorilo na potrebe tržišta. BIT Centar, zajedno sa firmama i istraživačkim resursima Fakulteta će imati mogućnost implementacije kompleksnih projekata iz polja IKT koji su od primarnog interesa za lokalnu zajednicu.

4. Najniže cijene komunalnih usluga

Izvor: Predizborni program SDP za Tuzlu, razvoj komunalne infrastrukture

Održaćemo najniže cijene centralnog grijanja u BiH, najnižu cijenu odvoza smeća u BiH, najnižu cijenu obdaništa i nastaviti sa takvom politikom cijena gdje god je to moguće.

Stepen ispunjenja:

Od 1. januara 2014. godine građani Tuzle plaćat će 10 posto skuplje usluge JKP "Vodovod i kanalizacija" Tuzla. Odluku o poskupljenju usvojilo je Općinskog vijeća Tuzle oktobra 2013. godine, s tim što će ona početi da se primjenjuje od 2014. godine. Za domaćinstva nova cijena je 1,10 KM/m³ za vodu i 0,34 KM za odvođenje otpadnih voda, a formirane su i nove cijene kada je u pitanju privreda i potrošnja vode za druge namjene. Osnov za donošenje ove odluke je kreditno zaduženje općine radi proširenja vodovodne mreže, a koji će da vraća JKP "Vodovod i kanalizacija" Tuzla.

Građani Tuzle odvoz smeća od maja 2013. godine više ne plaćaju prema kvadraturi stana već prema broju članova domaćinstva. Ne radi se o poskupljenju usluga već o novoj vrsti obračuna.

Višečlane porodice prema ovom obračunu plaćaju veće račune, dok samci i domaćinstva u kojem žive dva člana, usluge odvoza smeća plaćaju znatno niže. Mjesečna cijena odvoza smeća sada iznosi tri marke po članu. Cijene odvoza i deponovanja otpada se nisu mijenjale od 2003. godine, do sada.

Građani Tuzle usluge grijanja plaćaju 1,68 KM/m², ova cijena se nije mijenjala od 2009. godine.

³ Cijena bez PDV-a

Cijena boravka djece u Javnim vrtićima u Tuzli od januara 2013. godine veća je za 20 KM, odnosno povećana je sa 120 KM na 140 KM.

5. Nastavak širenja vodovodne i kanalizacione mreže

Izvor: Predizborni program SDP za Tuzlu, razvoj komunalne infrastrukture

Nastavićemo sa širenjem vodovodne mreže i na ostale visinske zone. Nastavljamo sa gradnjom kanalizacione mreže.

Stepen ispunjenja:

nije ispunjeno ispunjeno u potpunosti djelimično ispunjeno

Oktoobra 2013. godine općina Tuzla se zadužila kod Njemačke kreditne banke za obnovu u iznosu od 6.250.000 eura. Kreditna sredstva će se koristiti za finansiranje projekata izgradnje sistema vodosnabdijevanja i odvođenja otpadnih voda u okviru Studije izvodljivosti za pripremu Programa vodosnabdijevanja i zbrinjavanja otpadnih voda. Odlukom Općinskog vijeća Tuzla utvrđeno je da će JKP "Vodovod i kanalizacija" Tuzla preuzeti obavezu otplate kreditnog zaduženja. Rok otplate kredita je 12 godina, uz grejs period od 3 godine. JKP "Vodovod i kanalizacija" Tuzla se obavezala da će u 2015. i 2016. godini smanjiti troškove ili povećati prihode za 7.5%, što na nivou pomenutih godina iznosi oko 500.000€. Rezultat svega ovoga je poskupljenje cijene vode. Ovaj kredit općina Tuzla uzela je kako bi se problem vodosnabdijevanja riješio dugoročno, odnosno do 2035. godine, do kada bi svi objekti trebali biti pripojeni na vodovodnu mrežu.

6. Toplifikacija individualnih objekata

Izvor: Predizborni program SDP za Tuzlu, razvoj komunalne infrastrukture

„Pošto smo skoro sve kolektivne objekte priključili na sistem najsigurnijeg i najjeftinijeg centralnog grijanja u BiH, naš novi cilj je toplifikacija individualnih objekata.“

Stepen ispunjenja:

nije ispunjeno ispunjeno u potpunosti djelimično ispunjeno

U Tuzli više ne postoji ni jedan kolektivni objekat koji nije u sastavu mreže toplifikacije. U zadnjih 10 godina izgradjeno je 65 km vrelovodne mreže te je ugrađeno novih 503

toplinskih podstanica. Trenutno je toplificirano u gradu Tuzli 20.214 korisnika i zagrijava se 1.486.511 m² stambeni. Krajem 2012. godine završena je prva faza toplifikacije u naselju Šićki Brod U planu je i toplifikacija individualnih stambenih objekata u MZ Kula. Za ovaj projekat urađena je i projektna dokumentacija. Budžetom Tuzle za 2014. godinu planirano je 400.000KM za toplifikaciju.

7. Novo gradsko groblje

Izvor: Predizborni program SDP za Tuzlu, razvoj komunalne infrastrukture

Jedan od prioriteta je gradnja gradskog groblja. Izgrađićemo ga, uvesti socijalne cijene usluga i oboriti bezobrazno i nemoralno visoke cijene koje su nametnuli oni koji posjeduju postojeća groblja.

Stepen ispunjenja:

nije ispunjeno ispunjeno u potpunosti djelimično ispunjeno

Urađen je prednacrt Regulacionog plana Centralnog gradskog groblja. Sam lokalitet predviđen za izgradnju i formiranje Centralnog gradskog groblja je Drežnik, to je zapadno urbano područje. Lokalitet predstavlja degradiranu deponiju šljake i pepela koja je nastala u periodu između 1981. i 1985. za potrebe Termoelektrane Tuzla, te je u tom periodu izvršena i djelimična rekultivizacija. Izvršene su rudarske, geološke i ekološke analize, te je zaključeno da se tu može praviti groblje. Izgradnja bi trebala da se odvija u tri faze, a prva faza realizacije zadovoljava potrebe za ukopom oko 20 godina i obuhvata oko 13 hektara. Područje obuhvata oko 75 hektara od kojih je djelimično rekultivisano oko 45 hektara. Budžetom za 2014. godinu planirano je 100.000KM za pripremne radove za izgradnju gradskog groblja.

8. Nastavak započetih projekata

Izvor: Predizborni program SDP za Tuzlu

Stepen ispunjenja:

nije ispunjeno ispunjeno u potpunosti djelimično ispunjeno

Svi započeti projekti nastavljani su započetom dinamikom.

9. Nastavak širenja mreže porodičnih ambulanti

Izvor: Prediborni program SDP za Tuzlu, Zdravstvena, socijalna i dječija zaštita, humana politika

Stepen ispunjenja:

nije ispunjeno ispunjeno u potpunosti djelimično ispunjeno

Septembra 2013. godine otvorena je nova ambulanta porodične medicine u Solani. U projekat adaptacije objekta u sklopu bolnice u Kreki, Federalno ministarstvo zdravlja uložilo je oko 80.000 KM. Dobijen je kvalitetan i savremeno opremljen prostor površine 125 kvadratnih metara zahvaljujući kojem preko 5000 stanovnika ovog naselja neće više imati potrebu da ide do glavne zgrade Doma zdravlja. Ambulanta u Solani je 25-ti objekat van centralnog objekta Doma zdravlja, a u planu je izgradnja još 3 do 4 područne ambulante čime bi se primarna zdravstvena zaštita maksimalno približila stanovnicima u mjesnim zajednicama.

IV Zaključak

– općina Tuzl

Nakon godine dana od završetka lokalnih izbora u Tuzli napravljen je prijesek stanja ispunjenosti prikupljenih obećanja. Od ukupno 9 evidentiranih i obrađenih obećanja u ovom izvještaju, u potpunosti je ispunjeno samo 2 obećanja.

nije ispunjeno	ispunjeno u potpunosti	djelimično ispunjeno
----------------	------------------------	----------------------

građana iz neke ulice, često u dvorištima, kućama i ugostiteljskim objektima. Mnogo češći i tipičniji primjeri su bili sastanci na nivou jedne mjesne zajednice ili većeg naselja.

Među 13 posmatranih gradova i općina, u njih 7, pobjednički kandidati uopšte nisu imali javne i biračima dostupne bilo lične bilo stranačke predizborne programe koji su se odnosili na datu općinu, dok su u 6 gradova i općina ti programi bili dostupni. Najobimniji takav program među posmatranim gradovima i općinama. odnosno pobjedničkim kandidatima, imao je kandidat za gradonačelnika Trebinja ispred koalicije „Zajedno za Trebinje“, sa 72 predizborna obećanja, od kojih se 52 mogu svrstati u relativno jasna i mjerljiva, dok su ostala bazirana na uopštenim političkim frazama i očekivanim rezultatima koje je teško izmjeriti. Nasuprot ovom primjeru, među posmatranim gradovima i općinama postoje i kandidati za (grado)načelnike koji su izbore dobili sa malim brojem obećanja i bez dostupnih predizbornih programa, kao što su Zenica, Doboj i Travnik.

U poređenju sa ranijim izbornim godinama, a na temelju izvještaja o predizbornim obećanjima drugih organizacija, kandidati su ovaj put bili nešto oprezniji u davanju predizbornih obećanja, pa su formulacije u velikom broju slučajeva bile uopštene i teško mjerljive. Tamo gdje su bile dovoljno precizne, nisu ih pratili bilo kakvi vremenski rokovi koji bi definisali vrijeme realizacije odnosno ispunjenja predizbornih obećanja. Među posmatranim gradovima i općinama, specifičan fenomen predstavlja Općina Zenica, gdje je pobjednički kandidat za načelnika općine izbore dobio sa 65%, odnosno više od 29.000 glasova birača, a da uopšte nije davao bilo kakva predizborna obećanja, niti je tokom svog ranijeg mandata unaprijed objavljivao planove rada sa projektima i agendom kojom će se baviti za vrijeme neke od budžetskih odnosno kalendarskih godina tokom svog mandata.

Sličan fenomen je i Grad Doboj, gdje je pobjednički kandidat izašao u javnost sa izuzetno malim brojem konkrentih predizbornih obećanja, od kojih je značajan dio u momentu iznošenja već bio realizovan na terenu, a istovremeno odnio apsolutnu pobjedu na lokalnim izborima 2012. Dodatni fenomen vezan za ove dvije lokalne zajednice je i da pobjednički kandidati nisu ispoljavali sklonost ka velikom broju medijskih nastupa i duela putem medija ili javnih događaja. Ovakvi fenomeni otvaraju prostor za neka nova istraživanja koja bi se mogla baviti kako ponašanjem birača, tako i praktičnom stranačkom metodologijom za prikupljanje glasova koje je možda u nekim situacijama i van okvira propisanih izbornim pravilima i propisima.

Posebnu temu svakako predstavlja korišćenje javnih resursa u svrhe predizborne kampanje, što se uglavnom podvodilo pod redovne aktivnosti onih koji su na izbore izašli sa pozicije vlasti. Ovakav odnos vlastodržaca sve se manje i prikriva od javnosti, pa se tako bilježe slučajevi da visokopozicionirani lokalni dužnosnici nakon izbora 2012. daju medijske izjave sa konstatacijom da u budžetu za 2013. nema značajnog udjela kapitalnih investicija jer nije u pitanju izborna godina! Takav primjer bilježimo u Bijeljini , a slične izjave koje indirektno potvrđuju korišćenje javnih resursa u predizborne svrhe se ponavljaju i tokom javne rasprave o lokalnom budžetu za

2014. godinu. Još jedan indikator mogućeg trošenja javnih resursa u svrhu predizborne kampanje su i kreditna zaduženja koja se realizuju nekoliko mjeseci pred izbore. Takav slučaj bilježimo u Doboju, gdje se lokalna zajednica zadužila u visini od 10 miliona KM 2012. godine, a prema izjavama odbornika lokalne skupštine, sredstva su potrošena za 3-4 mjeseca na infrastrukturu. Upravo infrastruktura bila je ključni stub kampanje kandidata za gradonačelnika i tada i sada aktuelnog gradonačelnika.

Jedno od često ponavljanih predizbornih obećanja novog-starog gradonačelnika Bijeljine je udvostručavanje sredstava za Agrarni fond, dok je rezultat datog predizbornog obećanja nakon izbora bilo u stvari smanjenje u odnosu na 2012. godinu. Ipak, obimni infrastrukturni radovi na terenu, početak projekta gasifikacije i nastavak drugih započetih projekata iz ranijeg mandata bili su pozitivna refleksija datih predizbornih obećanja. Predizborna obećanja pobjedničkih kandidata u Novom Sarajevu, Širokom Brijegu i Livnu uglavnom su se bazirala na dovršetak ranije započetih većih infrastrukturnih projekata za koje je potreban veći vremenski period, pa tako u Novom Sarajevu nije zabilježeno ni jedno predizborno obećanje ispunjeno u potpunosti, dok je većina djelimično ispunjena. Među najopreznijim kandidatima kada je u pitanju davanje predizbornih obećanja bio je novi načelnik Foče, koji je davao manje zahtjevnja i konkretna obećanja, pa je od 9 obećanja koja smo zabilježili u potpunosti i ispunio 7 već u prvoj godini mandata, dok su 2 djelimično ispunjena. Među posmatranim općinama, najsystematičniji pristup u kampanji, sa obećanjima koja su se poklapala sa dugoročnom vizijom razvoja lokalne zajednice, zadanim rokovima i dinamikom aktivnosti na terenu, primijećen je kod pobjedničkih kandidata u Tuzli, Banjaluci i Bihaću.

Gledano zbirno za svih 13 posmatranih gradova i općina, od 156 zabilježenih predizbornih obećanja, u potpunosti je ispunjeno 39 ili 25%; djelimično ispunjeno, odnosno započet rad na realizaciji istih - 65 ili 42%; dok uopšte nije ispunjeno 52, ili 33%. Ovakvi podaci potvrđuju veću opreznost u davanju predizbornih obećanja u odnosu na ranije godine, kako u kvantitativnom smislu odnosno broju datih obećanja, tako i u kvalitativnom smislu, odnosno značaju i vrijednosti koje neko predizborno obećanje, tj. konkretan projekat na terenu, nosi u finansijskom i svakom drugom smislu.

Predstavljene informacije o ispunjenju predizbornih obećanja ne mogu direktno i plastično služiti za međusobno upoređivanje rezultata (grado)načelnika iz više razloga. Jedan razlog je to što svi oni nisu dali isti broj obećanja. Zatim, ispunjenje datih obećanja zahtijeva različite vremenske i finansijske okvire. Takođe, međusobna uporedivost obećanja nije moguća, jer nemaju sva istu težinu, bilo po uticaju na kvalitet života građana, bilo u smislu resursa potrebnih za njihovu realizaciju. Ovi izvještaji služe da skrenu pažnju, katkad zaboravne i uspravane javnosti, na obećanja data pred lokalne izbore, te da građanima bude stalni podsjetnik na ono što su njihovi izabrani predstavnici javno iznijeli kao ključne elemente svog rada u tekućem mandatu. Istovremeno, izabranim predstavnicima treba da pošalje višestruku poruku – da budu odgovorni prema biračima i da stoje iza svojih riječi, ali i da tokom predizborne kampanje

građanima više ne prodaju priče o projektima i aktivnostima koje ne mogu da ispune. Jeftini politički poeni pred izbore više jednostavno ne smiju biti opcija. Smisao demokratskih izbora jeste glasanje za one kandidate koji nude program za rješavanje problema direktno vezanih sa kvalitetom života građana. Dosljednost u provođenju takvog programa, odnosno jasnih i mjerljivih obećanja datih građanima, treba biti ključ pri donošenju odluke svakog birača.